

ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ—ΕΓΕΙΡΟΥ ΠΡΩΪ!

Ἄγαπα τὴν ἀγροτικὴν ζωὴν: τερπνάς κοιλάδας,
Βουνὰ καὶ δάση σύσκια, χλωδαίς πεδιάδας·
Συχνὰ εἰς τόπους διαιτῶ, καὶ μάλιστα τὸ θέρος,
Ὅπου δροσώδης ἄνεμος προσπνέει ἐλευθέρως·
Τὸν φύακ' ἄκουε ἐκεῖ σιγὰ νὰ κελαρύζη,
Τὴν ἀηδόνα παρ' αὐτὸν τὸ ἄσμα νὰ τονίζη,
Τὴν μέλισσαν ν' ἀνθολογῇ θεώρ' εἰς τοὺς ἀνθῶνας
Καὶ νὰ σκιρτᾷ τὸ ποίμνιον, τ' ἀθῶον, εἰς λειμῶνας.
Ὡ! παρατήρει τ' ἄροτρον αὐτὸ τοῦ ζευγηλάτου:
Πῶς ἀφελῶς ἐργάζεται παράγον τὰ καλὰ του...
Πρωῖ ἐγείρου πάντοτε! ἢ ἔγεροις ἐκείνη
Ζωογονεῖ τὸν ἄνθρωπον, τὸ πνεῦμά του οὐδύνει,
Τὸν καθιστᾷ φιλόπονον, ἐχθρὸν τῆς ὀκνηρίας,
Καὶ τὴν ψυχὴν του ἅπασαν πληροῖ πως θυμηθίας,
Γαλήνης ἰλαρᾶς...

Ἐνῶ προσβλέπει κύκλῳ του, ὅπου κ' ἂν στρέψῃ τ' ὄμμα,
Παντοῦ, κ' εἰς γῆν κ' εἰς θάλασσαν κ' εἰς τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα,
Τῆς ἐξυπνοῦσης Φύσεως εἰκόνας ζωηράς,
Καὶ τοὺς καλλίστους στίχους τοῦ ὀ ποιητῆς ἀκούει
Νὰ τῷ ἐμπνέῃ ἄνωθεν φωνὴ τις θειοτάτη,
Καὶ καλλιτέχνης σχέδια ἀρίστων ἔργων πλάττει,
Διότι εἶνε ἢ στιγμὴ καλλιτεχνικωτάτη,
Τὸ φῶς κ' ἢ δρόσος τῆς Αὐγῆς ἐνῶ τὸν περιλοῦει...

Ἐγείρου πάντοτε πρωῖ! μικρὸν τι τὸ νομίζεις;
Πρὸς πλείστοις ἄλλοις ἀγαθοῖς ὑγείαν θησαυρίζεις.

Φ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

ΥΓΙΕΙΝΑ

ΠΕΡΙ ΟΡΑΣΕΩΣ

Ἐάν πρὸς ἄλληλα παραβάσωμεν τὰ διάφορα αἰσθητήρια ὄργανα, δι' ὧν ἐπρὸικισεν ἡμᾶς ὁ δημιουργὸς εὐρίσκομεν, ὅτι τὸ τῆς ὁράσεως, ὁ ὄφθαλμός, ὑπερέχει τῶν λοιπῶν οὐ μόνον κατὰ τὸ λεπτεπίλεπτον καὶ πολυπλοκώτατον τῆς ὕφης, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἀξιοθαύμαστον λειτουργίαν δι' ἣν προὐρίσται. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῆ, ὅτι ὁ ὄφθαλμός εἶνε τὸ χρησιμώτατον, τὸ πολυτιμώτατον καὶ τὸ εὐγενέστατον τῶν ὀργάνων, ὃ δὲ πλάστης δὲν ἦτο δυνατόν οὕτως, εἰπεῖν, νὰ ἐωρῆσθαι ἡμῖν τελειότερον ὄργανον, ὅπως γνωρίσωμεν τὰ ἔργα καὶ θαυμάσωμεν αὐτοῦ τὸ πάνσοφον καὶ παντοδύναμον.

Ἐνῶ δὲ διὰ τῶν λοιπῶν τεσσάρων αἰσθητηρίων, τοῦ τῆς ἀφῆς, τῆς γεύσεως, τῆς ὀσφρήσεως, τῆς ἀκοῆς, ἀντιλαμβάνομεθα τῶν περὶ ἡμᾶς ἀτελῶς, οὐδὲ δύναται ταῦτα νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ἡμετέρου βίου, καὶ λειτουργίαι ἅς ἐκτελεῖ ὁ ὄφθαλμός μεγίστην κέντησιν σπουδαιότητα ἐν τῇ ζωῇ τοῦ ἀνθρώπου, ἀναγκαιόταται οὖσαι αὐτῷ, ὅπως ἔρχεται εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, ἐκτιμᾷ τὰς μορφὰς αὐτοῦ, τὰς σχέσεις καὶ τὰς καλλονὰς καὶ ἀκουπίζῃ τὴν φαντασίαν αὐτοῦ ἀναλόγως τῶν ἐντυπώσεων, αἵτινες μεταδίδονται εἰς τὸν ἐγκέφαλον τῇ μεσολαβήσει τῶν ὀπτικῶν νεύρων.

Ἐἶνε ἀληθές, ὅτι ἐφ' ἁμύλλῃ τῆς ὁράσεως εἶνε καὶ ἡ ἀκοή· ἀλλ' ἂν τις βαθύτερον ἐξετάσῃ συναίγει τὸ πόρισμα, ὅτι καὶ ταύτης πολὺ καθυπερέχει τὴν χρησιμότητα ὑπάρχει ἡ ὁρασις. Διὸ εὐλόγως τὴν τυφλῶσιν θεωροῦμεν πάντες τὴν φρικωδέστατην τῶν δυστυχῶν καὶ τὴν μάλλον πάσης ἄλλης νόσου καταθλίβουσαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Τοιοῦτος ἔρα ὑπάρχων ὁ ὄφθαλμός δὲν εἶνε ἄξιος προσυλάξεως καὶ ἐνδεδεγῶν φροντίδων, ὅπως διατηρηθῆ ἀλώβητος καὶ ἀκέραιος καὶ ἐξασφαλίζηται ἡ κανονικὴ τῶν συνιστῶντων αὐτὸν

μερῶν λειτουργία; Ὁ Ἴπποκράτης, ὁ πατὴρ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, λέγει· «ὀφθαλμοὶ ὡς ἂν ἰσχύωσιν οὕτω καὶ γυῖον», ἥτοι ἐν ἄλλοις λόγοις, ἡ δύναμις τῶν ὀφθαλμῶν ἀτόμου τινὸς εἶνε ἀνάλογος τῆς τοῦ ὄλου αὐτοῦ σώματος. Ἐκ τοῦ ἀληθοῦς δὲ τούτου ἀφορισμοῦ καὶ ἐκ τῶν διδομένων τῆς νεωτέρας ἐπιστήμης περιζόμεθα, ὅτι ἡ τοῦ ὀφθαλμοῦ ὕγεια ἐξήρηται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς ὑγιεινῆς καταστάσεως τοῦ ὄλου σώματος καὶ ὅτι, ὅσον εἶνε ἐπ' ἀνάγκης νὰ φροντίζωμεν περὶ τῶν λοιπῶν ὀργάνων, οὕτω κατὰ μείζονα λόγον δεόν πολλὴν νὰ λαμβάνωμεν πρόνοιαν περὶ τῆς ὑγείας τῶν ὀφθαλμῶν.

Ὁ ὄφθαλμός, ὡσπερ τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος ὄργανα, ὑπόκειται εἰς κόπωση. Παραλείποντες τὴν ἐξέτασιν τῶν παμπληθῶν αἰτίων, ἅτινα δύνανται νὰ ἐπενέγκωσι μὲν τὸν κόματον τῆς ὁράσεως, ἐν τέλει δὲ νὰ βλάψωσιν αὐτὴν ἀνεπανορθώτως, καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἡμετέρων φίλων ἀναγνωστῶν ἀποβλέποντες, χαράσσομεν ὡς συντόμως ὑγιεινοὺς κανόνας ἀναγομένους εἰς τὴν ἀνάγκωσιν καὶ τὴν γραφήν.

Ἐἶνε ἀνθυγιεινὸν τὸ νὰ ἐφαρμόζηται ὁ ὀφθαλμός ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰς τὴν ἐπισταμένην ἐξέτασιν λίαν λεπτῶν ἀντικειμένων. Τὰ λεπτὰ ταῦτα ἀντικείμενα ἐκ μικρᾶς ἀποστάσεως δρώμενα ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ δύναμιν καὶ προσπάθειαν μείζονα, ἢ τὰ ὀγκωδέστερα ἀντικείμενα, ἅτινα δύναμεθα νὰ βλέπωμεν ἀκοπώτερον. Ὅθεν οὐδὲν μάλλον κοπιῶδες καὶ ἐπιβλαβέστερον τοῦ νὰ ἀναγινώσκωμεν συνεχῶς βιβλίον τετυπωμένον διὰ

λίαν μικρῶν ἢ δυσδιακριτῶν χαρακτήρων, ἢ τοῦ ὑποῖου τὰ γράμματα κείνται ὑπὲρ τὸ δεόν ἐγγύς ἀλλήλων. Κατὰ συνέπειαν χειρίστη οἰκονομία εἶνε τὸ ἀναγινώσκωμεν βιβλία κακῶς τετυπωμένα, ἄλλως πράττομεν τοῦτο δαπάναις καὶ ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὁράσεως, ἥτις δὲν ἐπανορθοῦται, ἐὰν ἀπαξ σπουδαίως διαταραχθῇ.

Τὸ αὐτὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα ἐπέρχεται, ὅταν ἡ ἀνάγνωσις γίνηται ὑπὸ φῶς ἀνεπαρκές. Τούτου δ' ἐνεκεν ἡ ὑπὸ τὸ λυκόφωσ γινόμενη ἀνάγνωσις εἶνε ἰδιαιτάτα ἐπιζήμιος, καθότι τὸ φῶς τὴν στιγμὴν ταύτην καταπίπτει ἡρέμα καὶ ἀνεπαίσθητος, καθιστάμενον οὕτω ἀνεπαρκές πρὶν

Στάσις κακή.

ἢ ἡμεῖς παρατηρήσωμεν τὴν ἐλάττωσιν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις οὐ μόνον τὸ ἀνεπαρκές φῶς ἐπιφέρει τὴν καταπόνησιν τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄπλετον ἔτι. Διὸ ἵνα ὀφθαλμός διατελῇ ἀπρόσβλητος καὶ ἀβλαβῆς δεόν, ὅπως αἱ ἐντυπώσεις ἅς δέχεται ἔχωσι μέσσην τινὰ τὴν ἐντασιν καὶ ἐπαναλαμβανόμεναι μὴ ὑπερβαίνωσι τὰ προσήκοντα αὐτῷ φυσιολογικὰ ὄρια. Διὸτι ὡσπερ ἡ ἀφῆ διὰ τῆς προστριβῆς καὶ τοῦ χειρισμοῦ ὀργάνων ἢ ἀντικειμένων τραχέων ἀμβλύνεται, οὕτω καὶ τὸ αἰσθητήριον τῆς ὁράσεως ἐξασθενεῖ καὶ ἀπόλλυσι τὴν λεπτότητα αὐτοῦ διὰ τῆς ἐπιδράσεως ὀπτικῶν ἐντυπώσεων ἄγαν ζωηρῶν καὶ συγχρότερον τοῦ δεόντος ἀνεπευμένων.

Ἐπίσης ἡ γραφή, ὅταν ἐν ἀρχῇ μὴ ὑπόκηται εἰς τινὰς ὑγιεινοὺς κανόνας, δύναται πλὴν τῆς βλάβης τῆς ὁράσεως νὰ ὀδῶσιν εἰς τοὺς παιδάς ἐλαττωματικὰς εἰσόδους. Οὕτω ἡ κεφαλή κλίνει ὡς ἐξ ἐνστικτοῦ πρὸς τ' ἀριστερὰ ἵνα παρακολουθῇ τὰς κινήσεις τῆς γραφίδος, ὡς δεκνύει ἡ εἰκὼν Α' προΐοντος δὲ τοῦ χρόνου, ἂν μὴ ληθῆ ἡ δέουσα πρόνοια, ἡ στάσις αὕτη δύναται νὰ ἐπιφέρῃ σκελίωσιν τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Ἐπίσης πολλὰς ἐπαναληφθεῖσας ἢ κλίσεις αὕτη τῆς κεφαλῆς ἀποβαίνει ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν ὁρασιν καὶ συμβάλλει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς μυωπίας ὡς ἐπιτείνουσα τὰς προσπάθειας τῆς προσομοστικῆς δυνάμεως τοῦ ὀφθαλμοῦ διὰ τῆς προσεγγίσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀντικείμενον.

Δικαίως λοιπὸν Γαλλίς τις περιόνυμος συγγραφεύς, ἡ Γεωργία Σανδῆ, εἶπεν· «γραφὴ εὐθεία, χάρτης εὐθύς, σῶμα εὐθέες.» Τοιαύτην δὲ

ὕγιεινὴν ἔρα καὶ ὠραίων στάσιν παρίστανει ἡ εἰκὼν Β.

Τελευτῶντες λέγομεν γενικώτερον, ὅτι ἡ ὁρασις ἔχει ἀνάγκην καὶ ἀσκήσεως. Ὁ ἀνθρώπος διατελεῖ πάντοτε κατώτερος τῶν λοιπῶν ζώων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν τελειότητα καὶ τὴν λεπτότητα τῶν αἰσθησέων. Ὅπως ἔρα κατορθώσῃ νὰ παράσχη τῇ λειτουργίᾳ τῆς ὁράσεως εὐστροφίαν καὶ ὀξύτητα ἀνάγκη νὰ διαπαιδαγωγῆσθαι τὸν τρόπον τινὰ αὐτὴν, νὰ ὑποβάλλῃ αὐτὴν εἰς ἀσκήσιν. Ἐἶνε δὲ γνωστὸν, ὅτι οἱ ναυτιλλόμενοι καὶ οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς συνήθως διακτώμενοι, ὧν ἡ ὁρασις ἀσκεῖται ἐπὶ ἐκτεταμένον τῆς ρύσεως ὀριζόντων, ὅτι ἀποκτῶσιν ἐν τέλει ὀπτικὴν ὀξύτητα καταπληκτικὴν, ἐπιτρέπουσαν αὐτοῖς νὰ ἐκτιμῶσιν ἀσφαλῶς τὰς μεγάλας ἀποστάσεις, τὸ σχῆμα, τὸ χρῶμα καὶ τὰς σχέσεις τῶν περιστοιχοῦντων καὶ μακροκρυσμένων ἀντικειμένων. Ἴνα λοιπὸν ἐνισχύωσι καὶ στερεώσιν τὴν ἐκυτῶν ὁρασιν ὑφείλουσι πάντες μὲν ἐν γένει,

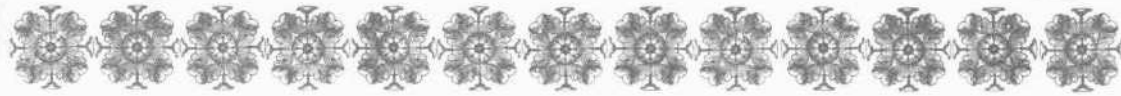

Στάσις καλή.

ἰδίᾳ δὲ οἱ μαθηταί, ὅτινες ὡς ἐκ τοῦ ἔργου αὐτῶν κατ' ἀνάγκην ὑποβάλλουσι τὴν ὁρασιν εἰς ὑπερβολικὴν ἐργασίαν, νὰ ἐξέρχωνται εἰς περιπάτους ἀνά τὰς πεδιάδας, τὰ ὄρη, τοὺς ἀγρούς καὶ τὰ ἄσκησις. Αἱ δὲ τοιαῦται ἐκδρομαὶ καὶ ἀσκήσεις θέλουσιν ἐπιδράσει αἰσίως καὶ ἐπ' ἀγαθῷ οὐ μόνον τοῦ ὄλου ἐν γένει σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὁράσεως, ἥτις ἵνα διατελῇ κανονικὴ χρῆζει ἀρμονίας καὶ ἐντελοῦς μετὰ τῶν ἄλλων λειτουργιῶν ἰσορροπίας.

ΑΝΔΡΕΑΣ Α. ΑΝΤΙΠΑΣ.

Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

[Συνέχεια· ἴδε τεύχος 19', σελίδα 202]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'
Τὶ τὸ πρακτέον.

Οὕτω λοιπόν, μετὰ μακρὸν ἔνεκα τῶν ἰηγεμιῶν διάπλου, εὐνοηθέντα κατόπιν ὑπὸ τοῦ βορειανατολικοῦ καὶ νοτιανατολικοῦ ἀνέμου, διάπλου διαρκέσαντα ἑβδομήκοντα τέσσαρας ἡμέρας τοῦλάχιστον, τὸ Πιλογκρίν ἐξώκειλεν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς!

Ἡ κ. Βελντόν καὶ οἱ σύντροφοί της ἠύχαριστησαν τὴν θεῖαν Πρόνοιαν διὰ τὴν σωτηρίαν των. Ἦσαν δὲ ἤδη ἐν ἀσφαλείᾳ, διότι ἡ ξηρὰ αὕτη ἦτο ἡπειρος καὶ οὐχὶ νησὶς τις ἐκ τῶν ὀλεθρίων νήσων τῆς Πολυνησίας. Ὁ ἐκπατρισμός των εἰς τι σημεῖον τῆς νοτίας Ἀμερικανικῆς ἀκτῆς δὲν περῆγε σπουδαίας δυσκολίας.

Τὸ Πιλογκρίν ἀπόλωτο. Ἐσώζετο μόνον ὁ σκελετὸς αὐτοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ παλίρροια μετὰ τινὰς ὥρας θὰ διεσκόρπιζε τὰ λείψανα. Ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ σώσωσιν. Ἀλλ' ἂν ὁ Ντίκ-Σάντ δὲν ἔτυχε τῆς χαρᾶς νὰ ἐπαναφέρει τὸ πλοῖόν του σῶον πρὸς τὸν ἐξοπλιστήν του, τοῦλάχιστον ἐκαυχᾶτο, ὅτι χάρις αὐτῷ οἱ ἐπιβάται ἀποβιβάσθησαν σῶοι καὶ ὑγιεῖς ἐπὶ φιλοξένου ἀκτῆς καὶ μεταξὺ τούτων ἡ σύζυγος καὶ τὸ τέκνον τοῦ Ἰωάννου-Γουλιέλμου Βελντόν.

Ἦτο ἄγνωστον ὅμως αὐτοῖς εἰς ποῖον σημεῖον τῆς Ἀμερικανικῆς ἀκτῆς εἶχον ἐξοκειλεῖ, καὶ περὶ τούτου ἠδύνατο ἐπὶ μακρὸν νὰ ἐρίζωσιν. Ἦσαν ἐκεῖ ὅπου ὑπέθεσεν ὁ Ντίκ-Σάντ, ἐπὶ τῆς παραλίας δηλαδὴ τοῦ Περού; Ἴσως, διότι ἐγνώριζε, καὶ ἰδίως μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς Νήσου τοῦ Πάσχα ὅτι τὸ Πιλογκρίν ἔπλεε πρὸς τὸ βορειανατολικόν, ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ἀνέμων καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ρευμάτων τῆς ζώνης τοῦ ἰσημερινοῦ. Ἐκ τῆς τεσσαρικοστῆς τρίτης μοίρας κατὰ πλάτος ἦτο εὐνόητον ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς δεκάτης πέμπτης.

Ἦτο λοιπόν ἐπιναγκαστὸς νὰ βεβαιωθῇ ὡς τάχιστα περὶ τοῦ σημείου, ἐρ' οὐ ὁ μουσάρων ἐξώκειλε. Δοθέντος δὲ ὅτι ἦσαν ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Περού, ἔπρεπε τότε νὰ ἴδωσι μέρος τι κλυωκημένον, καθ' ὅσον ἡ παραλία αὕτη ἔχει καὶ λιμένας καὶ κωμοπόλεις καὶ χωρία. Ἡ παραλία αὕτη ὅμως ἐφαίνετο ἔρημος.

Ἦτο ἡ παραλία αὕτη πετρῶδης, ἐσπαρμένη διὰ μαύρων βράχων καὶ κυκλωμένη περιέλειε βράχον μετρίου ὕψους, ἀκανονίστου σχήματος καὶ φέροντα σχισμάδας καὶ θραύσεις. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ

ἀνωφέρειαί τινες ἐξικουῶντο μέχρι τῆς κορυφῆς.

Πρὸς βορρᾶν, εἰς τριακοσίων περίπου μέτρων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἀποβιβάσεώς των, ἠνοίγετο τὸ στόμιον ποταμίου, ὅπερ δὲν ἀντελήφθησαν ἐκ τοῦ πελάγους. Παρὰ ταῖς ὄχθας τοῦ ποταμίου τούτου ἐκυπτον ἀπειρία ριζοφόρων ἢ μαγκροθῶν, οὐσιωδῶς διαφόρων τῶν Ἰνδικῶν ὁμογενῶν των.

Ἡ κορυφὴ τοῦ βράχου κατεῖχετο ὑπὸ πυκνοῦ δάσους, τοῦ ὁποίου οἱ χλοεροὶ σωροὶ ἐκυματίζον ὑπὸ τὸ βλέμμα καὶ ἐξετείνοντο μέχρι τῶν ὀπισθεν ὄρεων. Ἐκεῖ, ἐὰν ὁ Κύρ-Βενέδικτος ἦτο βοτανικός, πόσα δένδρα ἄγνωστα δὲν θὰ τῷ ἤγειρον τὸν θαυμασμόν!

Ἦσαν ἐκεῖ τὰ γιγαντώδη βαροβάβ εἰς ἀ κακῶς ἀπέδωκαν ἑκτακτον μακροβιότητα καὶ τῶν ὁποίων ὁ φλοιὸς ὁμοιάζει πρὸς τὸν Αἰγυπτιακόν σενιτίτην ῥιπιδοφοίνικες, λατανία βουρβονικαί, πῦκοι, ταμαρινδαί, πεπερέαι καὶ ἀπειρία ἄλλων φυτῶν ἀγνώστων εἰς τὸν Ἀμερικανὸν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἀλλὰ, κατὰ σύμπτωσιν περιέργον, μεταξύ τῶσων παικιλιῶν τοῦ δάσους, δὲν εὐρέ που οὐδ' ἐν εἶδος τῆς ἀπειραριθμοῦ οἰκογενείας τῶν φοινίκων, τῶν ὁποίων τὰ γίλια περίπου εἶδη εἰσὶν ἐρριμμένα θαψιδῶς ἐρ' ὀλης σχεδὸν τῆς ἐπιφανείας τῆς σφαίρας.

Ἄνω τῆς παραλίας ἐστρέφετο μέγας ἀριθμὸς πτηνῶν φλυαίων, ἀνηκόντων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς διάφορα εἶδη χελιδόνων, μελαίνων κατὰ τὴν πτέρωσιν, μετ' ἀντανακλάσεως χρώματος κυανοῦ ὡς τὸ τοῦ γαλυθῆος, καὶ καστανῶν ἢ ξανθῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὕψουντο ὡσαύτως πέρδικές τινες μετὰ λαίμου φέροντος ροιόχρου καὶ πυκνὴν πτέρωσιν.

Ἡ κ. Βελντόν καὶ ὁ Ντίκ-Σάντ παρετήρησαν ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα δὲν ἦσαν πολὺ ἄγρια. Ἐπλησίαζον αὐτοὺς ἀρόθως. Δὲν ἔσχον λοιπόν ἀκόμη τὴν δυστυχίαν νὰ φοβῶνται τὴν παρουσίαν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ ἀκτὴ αὕτη ἦτο τόσον ἔρημος ὥστε νὰ μὴ ἤκουσάν ποτε τὸν κρότον πυροβόλου ὄπλου;

Εἰς τὰς ἀκρότητας τῶν σκοπέλων περιεπάτουσαν πελεκάνοι τινὲς ἐπησχολημένοι εἰς τὸ νὰ πληρῶσιν ἐκ μικρῶν ἰχθύων τὸν σάκκον τὸν ὁποῖον φέρουσι μεταξὺ τοῦ λαίμου καὶ τῆς κάτω σιαγόνας.

Λάροι τινὲς μακροπτέρυγες, ἐκ τοῦ πελάγους ἐρχόμενοι, περιίπταντο περὶ τὸ Πιλογκρίν.

Ἀλλὰ τὰ πτηνὰ ταῦτα ἦσαν τὰ μόνα ἐμφυα ὄντα τὰ ὁποῖα ἐφαίνοντο νὰ ἐσύχναζον τὴν ἀκτὴν ταύτην, χωρὶς νὰ λησμονήσωμεν, ἀναμφιβόλως, τ' ἀπειραριθμὸν καὶ ἐνδιαφέροντα ἐντομα, τὰ ὁποῖα ὁ Κύρ-Βενέδικτος ἐγνώριζε καλῶς ν' ἀνακαλύπτῃ. Ἄν καὶ τὸ ἔπραξεν ὁ μικρὸς Ἰάκωβος, δὲν ἠδύνατο ὅμως οὕτοι νὰ ζητήσωσι παρὰ τῶν κατοίκων τούτων τὸ ὄνομα τῆς χώρας καὶ ὄφειλον κατ' ἀνάγκην ν' ἀπευθυνθῶσι πρὸς ἰθαγενῆ τινὰ.

Τοιοῦτος ὅμως οὐδαμοῦ ὑπῆρχεν, ἢ τοῦλάχιστον οὐδαμοῦ ἐβλεποντο οὕτον. Οὐδαμοῦ ἐβλεπον κατοικίαν τινὰ ἢ καλύβην ἢ τρώγλην οὐτεπρὸς βορρᾶν πέραν τοῦ μικροῦ ποταμίου, οὔτε πρὸς νότον, οὐδ' ἐπ' αὐτῆς τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου, ἐν τῷ μέσῳ τῶν δένδρων τοῦ πυκνοῦ δάσους.

Οὐδεὶς κληνὸς ἀνέβρωσκε πρὸς τὸν ἀέρα. Οὐδὲν σημεῖον, οὐδὲν ἴχνος ἐδείκνυεν ὅτι ἡ χώρα αὕτη ἐδέχθη ποτὲ ἀνθρώπους.

Ὁ Ντίκ-Σάντ ἦτο, καὶ δικαίως, κατὰπληκτος.

«Ποῦ εἴμεθα; ἢ ποῦ εἶναι δυνατόν νὰ εἴμεθα; ἢ ῥῶτα οὗτος. Πῶς! οὐδεὶς ἀνθρώπος πρὸς ὃν νὰ ὁμιλήσω!»

Οὐδεὶς, τῆ ἀληθείᾳ, οὐδεὶς. Καὶ ἐὰν ἦτο τις, βεβαίως, ὁ Ντίγκος θὰ ἦσθάνετο διὰ τῆς ὑσφρήσεως καὶ θὰ ὑλάκτει ἀναγγέλλον τὴν ἐλευσίαν του.

Ὁ κύων ἐπήγαινε καὶ ἤρχετο ἐπὶ τῆς παραλίας, ἔχων τὴν ρίνα πρὸς τὸ ἔδαφος, τὴν οὐρανὸν πρὸς τὰ κάτω, ἐμόρμυρεν ὑποκώπως, παράδοξος κατὰ τὴν στάσιν, ἀλλὰ μὴ δεικνύων τὴν προσέγγισιν ἀνθρώπου τινὸς οὐδὲ ζῴου.

— Ντίκ, ἰδὲ λοιπόν τὸν Ντίγκο! λέγει ἡ κ. Βελντόν.

— Ναὶ! ἡ στασις του εἶνε παραδοξοτάτη!

ἀπεκρίθη ὁ δόκιμος. Φαίνεται ὅτι ζητεῖ νὰ ἐπανεύρη ἔχνη!

— Παραδοξοτάτη, τῆ ἀληθείᾳ! ἐψιθύρισεν ἡ κ. Βελτόν.

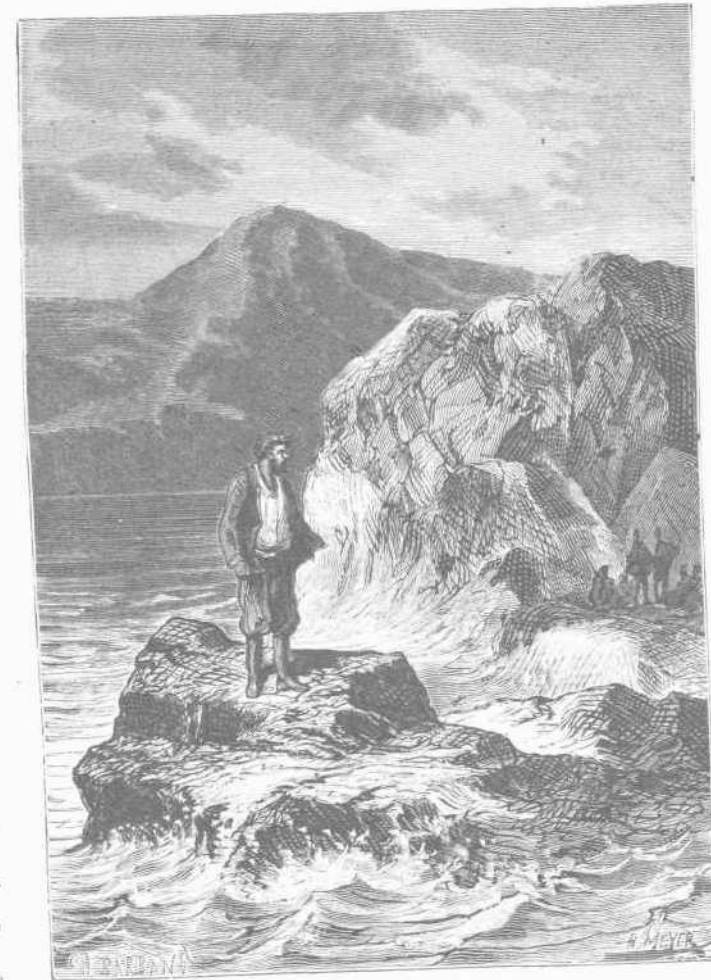
Κατόπιν, ὑπολαβοῦσα:

«Τί γίνεται ὁ Μαῦρος; ἠρώτησεν αὕτη.

Κάμνει ὅτι καὶ ὁ Ντίγκος, ἀπήντησεν ὁ Ντίκ-Σάντ. Πηγαινεῖ, ἐρχεται!... Ἀλλὰ τὸ κάτω

τῆς Γραφῆς εἶνε ἐλεύθερος ἐδῶ. Δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ τῷ δώσω διαταγὰς. Ἡ ὑπηρεσία του ἔληξε μετὰ τῆς εἰς τὴν ξηρὰν ἀποβιβάσεώς μας.»

Πράγματι, ὁ Μαῦρος ἐγεωμέτριε τὴν παραλίαν, ἐστρέφετο, παρετήρει τὴν ἀκτὴν καὶ τὸν βράχον. ὡς ἂν ἐζητεῖ νὰ ἀναπολήσῃ ἀναμνήσεις. Ἐγνώριζε λοιπόν τὴν ἀκτὴν ταύτην; Ἐὰν τὸν ἠρώτων βεβαίως περὶ τούτου θὰ ἠρνεῖτο ἀπάντησιν. Τὸ καλλίτερον ἦτο νὰ μὴ ἐνσυχῶνται περὶ ἀνθρώπου ὀλιγίστα κοινωνικοῦ. Ὁ Ντίκ-Σάντ τὸν εἶδε νὰ διευθύνεται πρὸς τὸ μικρὸν ποτάμιον καὶ ὅταν γραφεῖς

Ἐγνώριζε λοιπόν τὴν ἀκτὴν ταύτην;

ἠφρανίσθη πλέον ὀπισθεν τοῦ βράχου ἔπαυσε πλέον καὶ ὁ δόκιμος νὰ σκέπτηται περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Ντίγκος ὑλάκτησε πολὺ, ὅταν ὁ μάγειρος ἔφθασεν εἰς τὴν ὄχθην, ἀλλ' ἐσιώπησε σχεδὸν πάραυτα.

Ἐπρεπεν ἤδη νὰ φροντίσωσι περὶ ἐαυτῶν ταχέως καὶ ἰδίως περὶ εὐρέσεως καταφυγίου τινός. Περὶ τροφῶν δὲν εἶχον νὰ φροντίσωσι τί. Ἐκτὸς τῶν προϊόντων τῆς χώρας, ἔλαθον πᾶν ὅ,τι εἶχεν ἡ προφοδόγη τοῦ πλοῖου. Ἡ παλίρροια εἶχε ρίψει ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἐν τῷ μέσῳ τῶν σκοπέλων, διάφορα ἀντικείμενα. Ὁ Θωμᾶς καὶ οἱ σύντροφοί του συνέλεξαν ἤδη βαρέλια περιέχοντα ὀπιπυρα, κυτία μετ' ἐδωδι-

μων καὶ κιβώτια περιέχοντα κρέας ἀπεξηραμένον. Τὸ ὕδωρ δὲν εἶχεν ἀκόμη καταστρέψει ταύτας καὶ οὕτως εἶχον τροφὰς διὰ πολὺν χρόνον ἐλπίζοντες ὅτι ἤθελον εὔρει μετ' ὀλίγον χωρίον ἢ κωμόπολιν τινα. Τὰ λοιπὰ δὲ ναυάγια ἐτέθησαν ἐν μέρει ἀσφαλεῖ.

Πλὴν ὕδωρ εἶχον ἀφθονώτατον καὶ διαχυέστατον. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ντίκ-Σάντ ἐστάειλε τὸν Ἡρακλῆ νὰ φέρῃ κοιλίας τινὰς ἐκ τοῦ παρακειμένου ποταμίου. Ἄλλ' ὁ ἰσχυρὸς μαῦρος ἤρπασε βαρέλιον καὶ τὸ ἐπανεφέρει πλήρες ὀροσεροῦ καὶ καθαροῦ ὕδατος ποσίου ἐκ τοῦ ποταμίου.

Καύσιμος ὕλη; ἀπειρία ξύλων καὶ κορμῶν δένδρων καταξήρων ὑπῆρχον περίξ καὶ ρίζαι παλαιῶν μαγκροδῶν παρείχον ἀφθονωτάτην καύσιμον ὕλην. Ὁ γέρον-Θωμᾶς, ματιώδης καπνιστής, ἦτο ἐφοδιασμένος δι' ἰκανῆς ποσότητος ἀγαρικοῦ (ισακας), καλῶς κελευσμένης ἐν κιβώτιῳ, καὶ διὰ χάλυβος τῶ ἔλειπον μόνον χάλικες, ὧν ἡ παραλία ἦτο πλήρης.

Ἵπελείπετο λοιπὸν ν' ἀνακαλύψωσι καταρύγιον τι ἐν τῷ ὄρει θὰ ἐκρύπτοντο ἀναπαυόμενοι ἐπὶ μίαν νύκτα πρὸ τῆς πορείας.

Καί, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὁ μικρὸς Ἰακώβος εὔρε τὸν θαλάμνον τοῦ ὕπνου. Καλπαζῶν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου καὶ κατα τινα καμπὴν ἀνεκάλυψεν ἐν σπήλαιον ὁμαλώτατον καὶ κατάκενον καὶ μακρῶν τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης.

Τὸ μικρὸν παιδίον ἦτο κατακταχγευμένον. Ἐφώναζε τὴν μητέρα του καὶ ρηγνύων κραυγὰς χαρᾶς εἰδείκνυε θριαμβευτικῶς τὴν ἀνακάλυψιν του.

«Καλὰ, Ἰακώβέ μου! ἀπεκρίθη ἡ κ. Βελντόν. Ἐὰν ἡμεῖς Ροβινσώνας προωρισμένοι νὰ ζήσω-

μεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐν τῇ παραλίᾳ ταύτῃ, θὰ εἰδοῦμεν τὸ ὄνομά σου εἰς τὸ σπήλαιον!»

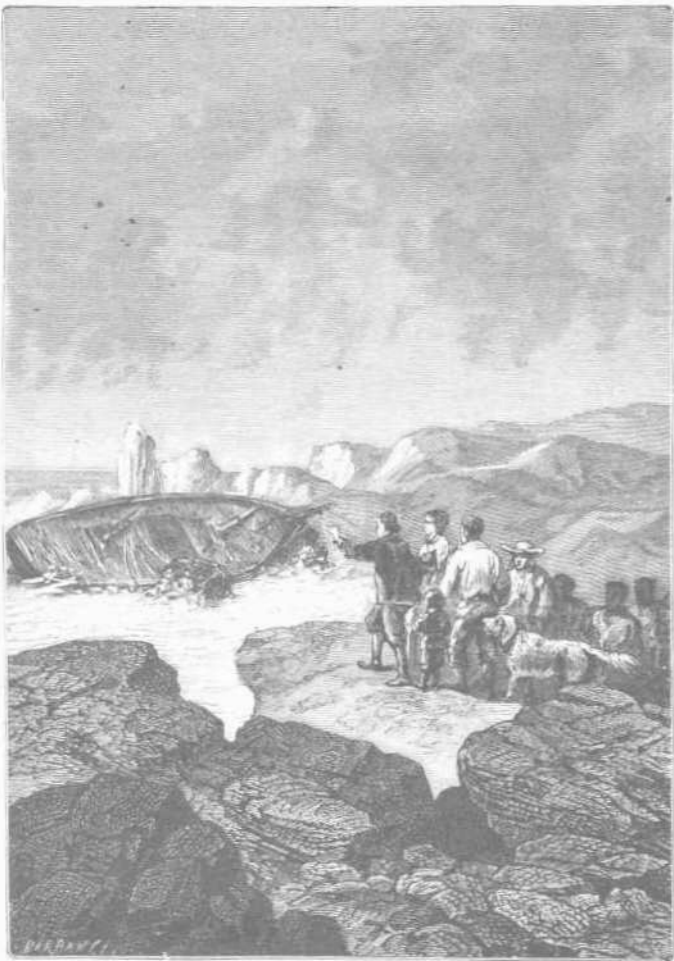
Τὸ σπήλαιον εἶχε δέκα ἕως δώδεκα ποδῶν βάθος καὶ τόσον πλάτος, ἀλλὰ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ μικροῦ Ἰακώβου ἦτο παμμέγεθες κοίλωμα. Ἦδύνατο ὁμοίως νὰ περιλάβῃ τοὺς ναυαγοὺς καὶ ἦτο πολὺ ξηρὸν—πράγμα τὸ ὁποῖον κατηγαρίστησε τὴν κ. Βελντόν καὶ τὴν Νανᾶν. Ἡ σελήνη εὐρίσκειτο εἰς τὸ πρῶτον τέταρτον αὐτῆς καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο νὰ φωθῶνται τὰς παλιρροίας νὰ πληττωσι τὸ ἄντρον.

Μετὰ δέκα λεπτὰ πάντες ἐξηπλώθησαν ἐπὶ τοῦ ἐκ φύκων ταπητός. Καὶ αὐτὸς ὁ Μαῦρος ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς τοὺς συντρόφους του καὶ νὰ συμμετάσχη τοῦ κοινῆ γεύματος. Ἀναμειβόμενος, δὲν εἶχε σκεφθῆ νὰ περιπλανηθῆ μόνος ἐν τῷ πυκνῷ ἄσσει, διὰ μέσου τοῦ ὁποῖου προεχώρει ὀροσειδῶς τὸ ποτάμιον.

Ἦτο ἡ ὄρα πρώτη μετὰ μεσημβρίας. Παρετίθησαν πρὸς γεῦμα κρέας, διπυρκαῦδω γλυκὺ κεκραμένον μετὰ σταγόνων ρώμης, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Μπάτ εἶχε σώσει ἐν βαρέλιον.

Ἄλλ' ἂν καὶ ὁ Μαῦρος εἶχε μέρος εἰς τὸ γεῦμα, δὲν ἀνέμιχθη ὁμοίως ποσῶς εἰς τὴν συνουσίαν, ἐν ἣ ἐξετέθησαν τὰ μέτρα ἅτινα ἡ μικρὰ ἀποικία ὄφειλε θάπτον ἢ βράδιον νὰ λάβῃ. Ἦκουε λοιπὸν μετὰ προσοχῆς καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουε ἐκ τῶν κινήσεων ἃς ἔκαμνε ἐνίοτε ἐπιδοκιμαζῶν ἢ μὴ τὰ λεγόμενα.

Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ Ντίγκο ἐβύλασσαν ἔξω τοῦ σπηλαίου Ἦδύνατο λοιπὸν νὰ ἡσυχάζωσι. Οὐδὲν ἐμφυγον ὧν θὰ ἐφαίνετο ἐπὶ τῆς πα-

Ἐπαναβλέποντες τὸ πλοῖον των . . .

ραλίας τοῦ ὁποῖου τὴν ἐμφάνισιν νὰ μὴ ἀνήγγελλεν ὁ Ντίγκο.

Ἡ κυρία Βελντόν κρατοῦσα τὸν Ἰακώβον ἡμικομισμένον, ἔλαβε τὸν λόγον.

«Ντίκ—φιλε μου, λέγει αὐτῇ, ἐν ὀνόματι πάντων σὲ εὐχαριστῶ δι' ἣν εἰδείξας ἀφοσίωσιν πρὸς ἡμᾶς μέχρις ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν θὰ μᾶς ἀφίσης ἀκόμη. Θὰ εἶσαι ὁδηγὸς μας εἰς τὴν ξηρὰν, ὡς ἦσο πλοίαρχος μας ἐν τῇ θαλάσσει. Ἡ ἐμπιστοσύνη μας ὅλη σοὶ ἀνήκει. Ὅμιλοι λοιπὸν. Τί πρέπει νὰ πράξωμεν;»

Ἡ κ. Βελντόν, ἡ γράϊα Νανᾶ, ὁ Θωμᾶς καὶ οἱ σύντροφοί του, προσήλωσαν πάντες τοὺς ὀφθαλμοὺς των ἐπὶ τὸν νεαρὸν δόκιμον. Καὶ αὐτὸς ὁ Μαῦρος τὸν παρετήρει μετὰ μοναδικῆς ἐπιμονῆς. Βεβαίως, ἡ ἀπάντησις τοῦ Ντίκ-Σάντ ἐνλείφερε πάντας.

Ὁ Ντίκ-Σάντ, σκεφθεὶς ἐπὶ ὀλίγον, εἶπε:

«Κυρία Βελντόν, κατὰ πρῶτον ἀνάγκη νὰ μάθωμεν ποῦ εἰμεθα. Νομίζω ὅτι ἐξωκεῖλαμεν ἐπὶ τῆς Περούβιανῆς ἀκτῆς. Οἱ ἄνεμοι καὶ τὰ ρεύματα δυνατὸν νὰ μᾶς ἐφέρων μέχρι τοῦ πλάτους αὐτοῦ.

Ἄλλ' εἰμεθα ἄρα γε ἐν τινι μεσημβρινῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Περού, δηλαδὴ ἐν τοῖς μᾶλλον ἐρήμοις μέρεσι, ἅτινα καταλήγουσιν εἰς λειμῶνας; Ἴσως. Τὸ πιστεῦν δὲ μᾶλλον βλέπω τὴν ἐρημον ταύτην παραλίαν ἐλάχιστα συχνάζομένην.

— Αἰ καλὰ, τί θὰ κάμωμεν; ἐπανέλαθεν ἡ κ. Βελντόν.

— Ἡ γνώμη μου, ἀπεκρίθη ὁ Ντίκ-Σάντ, εἶνε νὰ μὴ ἐγκαταλίπωμεν τὸ ἄντρον αὐτὸ πρὶν ἢ βεβαιωθῶμεν περὶ τοῦ ποῦ εἰμεθα. Αὐριον, μετὰ ἀνάπνουσιν μιᾶς νυκτός, δύο ἐξ ἡμῶν ὀφθαλμοὶ νὰ μεταβῶσι πρὸς ἀνίχνευσιν. Θὰ εὔρωσι χωρὶς ν' ἀπομακρυνθῶσι πολὺ ἰθαγενεῖς τινὰς παρ' ὧν θὰ λάβωσι τὰς ἀναγκαίους πληροφορίας. Δὲν εἶνε δυνατὸν ἢ νὰ εὔρωσι τινα ἐν ἀκτίνι δέκα ἢ δώδεκα χιλιομέτρων.

— Νὰ χωρισθῶμεν! λέγει ἡ κ. Βελντόν.

— Μοὶ φαίνεται ἀναγκαῖον τοῦτο, ἐπανέλαθεν ὁ δόκιμος. Ἐὰν δὲ δὲν εὔρωσι τινα, ἔκ, ὅπερ ἀδύνατον, ἡ χώρα αὕτη εἶνε ἐντελῶς ἐρημος, ἔκαλὰ, θὰ σκεφθῶμεν τότε ἄλλως.

— Καὶ τίς ἐξ ἡμῶν θὰ μεταβῆ πρὸς ἀνίχνευσιν; ἠρώτησεν ἡ κ. Βελντόν μετὰ στιγμῆν σκέψεως.

— Θὰ ἀποφασίσωμεν, ἀπεκρίθη ὁ Ντίκ-Σάντ. Σεῖς, ὁ Ἰακώβος, ὁ κυρ-Βενέδικτος καὶ ἡ Νανᾶ θὰ μείνητε ἐν τῷ σπηλαίῳ. Ὁ Μπάτ, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Ἀκταίων καὶ ὁ Αὐγουστίνος θὰ μείνωσι πλησίον ὑμῶν καὶ ὁ Θωμᾶς καὶ ἐγὼ θὰ μεταβῶμεν πρὸς κατόπτεισιν. Ὁ Μαῦρος ἀναμφιβόλως θὰ προτιμήσῃ νὰ μείνῃ ἐδῶ, προσέθηκε ὁ Ντίκ-Σάντ, παρατηρῶν τὸν μάγειρον.

— Πιθανῶς, ἀπεκρίθη ὁ Μαῦρος, ὅστις δὲν

ἦτο ἄνθρωπος δεσμευόμενος δι' ὑποσχέσεων.

— Θὰ λάβωμεν τὸν Ντίγκο, ἐπανέλαθεν ὁ δόκιμος. Θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ κατὰ τὴν ἐξερῆυσιν ἡμῶν.

Ὁ Ντίγκο, ἀκούσας τὸ ὄνομά του προφερόμενον, ἐφάνη εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ἄντρου καὶ εἰδέθη δι' ὕλακῶν φιλικῶν τὰς θωπείας τοῦ Ντίκ-Σάντ.

Ἄφ' οὗ ὁ δόκιμος προέτεινε ταῦτα ἡ κ. Βελντόν ἐσκέπτετο. Ἀπεστρέφετο πολὺ τὸν χωρισμὸν ἐστὼ καὶ βραχυχρόνιον. Πιθανὸν τὸ ναυάγιον νὰ ἐγένετο γνωστὸν εἰς συμμορίας Ἰνδῶν ληστῶν καὶ τότε ἐπρεπε μᾶλλον νὰ ὦσι συνηνωμένοι πρὸς ἄμυναν.

Ἡ παρατήρησις αὕτη ἦτο ὄντως ἀξία προσοχῆς.

Ὁ Ντίκ-Σάντ δι' ἐπιχειρημάτων ἀπέδειξεν ὅτι δὲν ὑπῆρχε τόσος κίνδυνος ἐκ ληστῶν, τοὺς ὁποῖους ὀφθαλμοὶ καὶ νὰ ἀποκρούσωσιν ἐκ τοῦ σπηλαίου, ὅσοις ἐκ τῆς ἀγνοίας τοῦ τόπου εἰς ὃν εὐρίσκοντο, καὶ χάριν τούτου πάσας τὰς ἐκ τοῦ χωρισμοῦ δυσχερείας πρέπει νὰ διέλθωσιν.

«Ἄλλως τε, ἐπανέλαθεν ὁ Ντίκ-Σάντ, σκεφθεὶς, ὑποθέτω ὅτι ὁ χωρισμὸς θὰ εἶνε βραχυχρόνιος. Μετὰ δύο τὸ πολὺ ἡμέρας ἔκ, ὁ Θωμᾶς καὶ ἐγὼ δὲν εὔρωμεν κατοικίαν, οὐδὲ ἄνθρωπον τινα, θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ ἄντρον. Ἄλλ' εἶνε ἀπίθανον μετὰ εἰκοσι χιλιομέτρων πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας πορεῖαν νὰ μὴ βεβαιωθῶμεν παρὰ τινος περὶ τῆς γεωγραφικῆς ἡμῶν θέσεως. Δυνατὸν νὰ ἀπατώμαι, ἀφ' οὗ μάλιστα μοὶ λείπεται τὰ ἀστρονομικὰ μέσα, ἀλλὰ ἀπατώμαι ὀλίγον κατὰ τὸ πλάτος.

— Ναί . . . ἔχεις βεβαίως δίκαιον, τέκνον μου! ἀπεκρίθη ἡ κ. Βελντόν, πολὺ ἀμήχανος.

— Καὶ σεῖς Κύρ-Βενέδικτε, ἠρώτησεν ὁ Ντίκ-Σάντ, τί σκέπτεσθε ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου;

— Ἐγὼ; . . . ἀπεκρίθη ὁ κυρ-Βενέδικτος.

— Ναί, ποῖα εἶνε ἡ γνώμη σας;

— Μὴ ζητῆτε ἀπ' ἐμοῦ γνώμην, ἀπεκρίθη ὁ κυρ-Βενέδικτος. Παραδέχομαι ὡς καλὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλοι θὰ προτείνωσι καὶ πράττω ὅ,τι οἱ ἄλλοι θελήσωσι. Θέλετε νὰ μείνωμεν ἐδῶ μίαν ἡμέραν ἢ δύο; δὲν με πειράζει, θὰ μεταχειρισθῶ τὸν χρόνον αὐτὸν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀκτῆς ταύτης ὑπὸ καθαρῶς ἐντομολογικὴν ἐποψίν.

— Πράξον λοιπὸν κατὰ τὴν θέλησίν σου, εἶπεν ἡ κ. Βελντόν θὰ μείνωμεν ἐδῶ, καὶ θὰ ἀναχωρήσῃς μετὰ τοῦ γέροντος Θωμᾶ.

— Οὕτως ἐστὼ, λέγει ὁ κυρ-Βενέδικτος ἡσυχώτατα. Ἐγὼ θὰ ἀποδώσω ἐπίσκεψιν εἰς τὰ ἔντομα τῆς ἡπείρου.

— Μὴ ἀπομακρύνεσθε, κύριε Βενέδικτε, λέγει ὁ δόκιμος. Θὰ σας ἀναζητῶμεν ἐπὶ πολὺ!

— Μείνε ἡσυχος, τέκνον μου.

— Καὶ πρὸ πάντων μὴ μᾶς φέρητε πολλὰς

κρατήση μυστικόν, πιστεύω δὲ ὅτι θὰ τῇ γείνη μάθημα καὶ θὰ διορθωθῇ.

Τὸ παιγνίδιον τοῦ Τσαρουχᾶ διεδόθη ἐν ἀκκαρεὶ διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ εἰς ὅλον τὸ χωρίον, πρῶτην φοράν δὲ ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἰδίως τὰς γυναῖκας νὰ κοκκίνωσι διὰ τὸ ἐλάττωμα τῆς περιεργείας. Διορθώθησαν πολὺ. "Ἐκτοτε κρίνουν καὶ δὲν λαμβάνουν οὔτε σπείρουν ἐπιπολαίους εἰδήσεις. Εἰς τοῦτο συνέτεινε καὶ ὁ βασιλεὺς, ὅστις διὰ καταλλήλων διατάξεων τὴν περιέστειλε. Καὶ ἡ κυρὰ Μαρουσῶ παρητήθη τοῦ προξένου κακῶν ἐπαγγέλματός της, ἀφοῦ ἤκουσεν ἱεροκήρυκα ἡμιλήσαντα κατ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ.

Πιστεύω, φίλοι ἀναγνώσταί τοῦ «Περιοδικοῦ τῶν μαθητῶν», ὅτι οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἔχει ἀνάγκην τοιοῦτου παιγνιδίου.

Βαχάβ . . .

ΠΟΙΗΜΑΤΙΑ ΓΝΩΜΟΛΟΓΙΚΑ

Ἡ ΑΡΙΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Διὰ τρόπων τις διδάσκει ἀληθῶς ποικιλωτάτων
Καὶ διὰ γραπτῶν του λόγων καὶ διὰ προφορικῶν,
 Δι' ἀπείρων μαθημάτων
Φιλοσόφων καὶ ῥητόρων, ποιητῶν, ἱστορικῶν,
 Ἐπι καὶ δι' ἀπλουστάτων
 Μύθων μόνον κ' αἰνιγμάτων. . .
 Πλὴν ὁ κάλλιστος τῶν τρόπων
Πρὸς διάπλασιν τοῦ ἥθους καὶ πρὸς μέρφωσιν ἀνθρώ-
 [πων
Τίς; δὲν εἶν' ὁ τῶν ὡραίων ἔργων καὶ παραδειγμα-
 [των; . .

Ἡ ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΗ ΦΩΝΗ

Τῆς καρδίας βαθυτάτη
Εἶνε τις κ' εὐγενεστάτη,
Θεῖα καθ' αὐτὸ φωνή,
 Ἡτις πόσον συγκινεῖ
Καὶ πρὸς πόσας καὶ πρὸς ποίας
 Ἐξαιρέτους εὐποιίας
Πάντα ἀνθρώπον κινεῖ . .
 Δὲν ἐμπνέ' ἡμῖν θυσίας
 Ἐψηλῆς φιλανθρωπίας
Ἡ φωνὴ τῆς πρὸς τοὺς ἄλλους
Καὶ μικροῦς, ὡς καὶ μεγάλους
 Συμπαθείας,
 Εὐσπλαγχνίας; . .

ΝΟΟΣ ΔΙΕΓΕΡΤΗΡΙΑ

109

"Ἀνθρώπος, γυνὴ τὴν ὄψιν, πρόσωπον καὶ κεφαλὴν,
Καὶ πτερόγων ἔχω ζεῦγος εἰς τοὺς ἄμους μου στολὴν...
Δράκων ὄπισθεν κ' ἐν μέσῳ χιμαιρα . . . τί ἀπορεῖς;
Ἄγνοεῖς λοιπὸν τὸν μῦθον; σ' εἶν' ἡ λύσις δυσχερῆς;
Αἰνίγμα κ' ἐγώ, προέτειν' ἄλλοτ' αἰνίγμα δεινόν. . .
« Ζῶον τὸ πρῶτ' τετράπουν καὶ τὴν μεσημβρίαν οἰκουν
 Καὶ τὴν δειλὴν τρίπουν ὄν,
Ποῖον ἐκ τῶν ὄντων πάντων εἶναι τῶν ὑπ' οὐρανόν; »
Καὶ μὴ λύσαντας φεῦ, πόσους ἔρριψα εἰς τὸν κρημνόν,
Ἔως οὐ εὐρέθη τέλος καὶ καταστροφεὺς μου λύτης,
Ἄναξ οἰκτεστος, οὐ τὸ δνομ' ἀν' ἀκούσης μόνον φρίττεις! . .

—ΦΦ—

110

Εἶμαι φῶς ἐν τῷ φωτὶ
Καὶ αὐτοῦ, ὅς πάντα πλάττει,
Ἰδιότης ὑπερτάτη
Καὶ πρωτίστη ἀρετὴ . . .
Πᾶν τὸ Χάος δι' ἐμοῦ . . .
Χάος πᾶν χωρὶς ἐμοῦ . . .
Καὶ ἐν τῷ βαθυτάτῳ σκότει
Πνεῦμα πᾶν οἰκτρῶς ὑπνώττει.

—ΦΦ—

111

Εἶα' ἐγὼ τοῦ σκότους σκότος,
Τοῦ ταρτάρου, ζοφερόν . . .
Μετ' ἐμοῦ οὐδεὶς εὐγλώττως
Λέγει . . . ἢ οὐδὲν λαμπρόν . . .
Τὴν ἀντίθετόν μου πλὴν
Κέκτησαι κ' ἐμοῦ στερεῖσαι;
Ἐχεις δύναμιν πολλήν
Κ' ἐπὶ Γῆς θεοποιῆσαι,
Ἐξοχον προχέων φῶς
Εἰς τὸν Κόσμον, ὁ σοφός.

—ΦΦ—

112

Εἶμαι ὄν τριώνυμόν τι, τὸ τριπλοῦν δὲ ὄνομά μου
Τόσῳ, τόσῳ εἶν' ὡραῖον, ὥστε λέγε καύχημά μου.
Ἄλλως τὸ πρῶτ' καλοῦμαι, ἄλλως πάλιν τὸ ἐσπέρας,
Εἰς τῶν παλαιῶν καὶ νέων ἀστρονόμων τὰς διφθέρας.
 Ἵς διττὴν πλὴν ἔχον φύσιν,
Κατὰ μὲν τὴν μίαν χέω φῶς γλυκὺ ἐπὶ τὴν Κτίσιν,
 Ἀκτινοβολῶ δὲ πάλιν
Ἵς τοῦ ὑπερτάτου κάλλους θέαινα, κατὰ τὴν ἄλλην. . .
 Περὶ τοῦ αἰνιγμάτων μου σὲ κατέχει ἀπορία;
Ἡ τῆς φύσεως τὸ λύει κ' ἡ τῶν μύθων ἱστορία.

Φ Α. Οἶ.

—ΦΦ—

113

Ἵν' ἀν πιθάρι Δαναῶν ὄλο ἓνα με γαμίζεις,
 πότε πλήρες, πότε ἄδειο ἀδιάκοπα κινουμαι.
ὅπου πᾶς, ὅπου καθίσσης, ἴσ' ὅποιο μέρας ἂν βαδίζης,
 δὲν βαδίζω, πλὴν μαζί σου πάντα εἶμαι καὶ κινουμαι.

Μ' ἓνα κοφτερὸ μαχαῖρι τὸ κεφάλι ἂν μοῦ κόψης
 μένω τότε, ὄχι φεύγω, ἴσ' ἄλλας σφαῖρας μεταβαίνω,
 δὲν με φτάνει παρὰ μόνον τῶν ματιῶν ἐσοῦ ἡ ὄψις·
 κί' ἀπ' ἐκεῖ πάντα φροντίζω νὰ φωτίζω νὰ θερμαίνω.

Βαχάβ . . .